

Het moet nu écht anders, vindt de elite

Als het aan de bestuurlijke elite ligt, komt Nederland duurzamer en inclusiever uit de coronacrisis, blijkt uit onderzoek in opdracht van *de Volkskrant*. Politiek en overheid moeten hierin het voortouw nemen. En de tijd dringt.

Door **Wilco Dekker** en **Ben van Raaij**

Foto's **Ivo van der Bent** Illustraties **Matteo Bal**

Kraait er op-roer bij de elite? Moet het allemaal anders? Is het tijd voor een 'Great Reset', zoals het her en der wordt genoemd - een fundamentele economische en maatschappelijke omwenteling? Wie het oor te luisteren legt bij de elite, hoort opvallende geluiden. De coronacrisis 'heeft de zwakke plekken in het weefsel van de samenleving genadeloos blootgelegd', zij 'verdiept scheidslijnen' en laat zien 'dat onze maakbare wereld wel degelijk grenzen heeft'.

Het zijn antwoorden uit de enquête die onderzoeksbureau I&O Research in opdracht van *de Volkskrant* hield onder vierhonderd leden van de bestuurlijke elite. Het onderzoek, ter gelegenheid van de vijftiende editie van de *Volkskrant* Top 200 van invloedrijkste Nederlanders, werd uitgevoerd in oktober, toen de tweede coronagolf net op gang kwam.

De enquête toont aan dat de coronacrisis ook voor de bestuurlijke elite de wereld op zijn kop heeft gezet. Niet alleen omdat zij het net als de minder bevoorrechte rest van Nederland ineens zonder feestjes en eetclubs moest stellen, maar ook omdat tijdens de pandemie, vrij naar Marx, 'alles wat vaststaat, verdampt'. Bijna driekwart is door de crisis anders gaan denken: over kwetsbaarheden in de zorg en op de arbeidsmarkt, over de open economie, duurzaamheid, ongelijkheid, het belang van de publieke sector, de rol van de overheid en van Europese samenwerking.

De pandemie dwingt volgens velen tot een maatschappelijke herstart, de Great Reset. De term verwijst naar een plan dat Klaus Schwab, baas van het World Economic Forum (WEF), en de Britse prins Charles in mei lanceerden. Het WEF stelt voor het economisch herstel na de coronacrisis, en de vele miljarden die overheden daarvoor uittrekken, aan te grijpen om de wereldeconomie duurzamer en rechtvaardiger te maken. Dat idee - komend jaar ook het thema van het

WEF in Davos - is onder de slogan 'Building Back Better' al omarmd door diverse wereldleiders, inclusief de nieuwe Amerikaanse president Joe Biden. De Europese Unie integreert de coronarespons in haar Green Deal-project.

Zeven op de tien leden van de Nederlandse elite in de enquête zeggen zo'n fundamentele herstart noodzakelijk te vinden, niet alleen om de acute coronacrisis te boven te komen, maar ook om talloze grote onderliggende problemen aan te pakken, vooral de klimaatcrisis (door 72 procent genoemd), maatschappelijke tegenstellingen en polarisatie (67 procent), en armoede en ongelijkheid (57 procent).

De noodzaak tot een herstart is al tot op het hoogste niveau bepleit, onder meer door de directeurs van de drie planbureaus, Pieter Hasekamp van het Centraal Planbureau, Hans Mommaas van het Planbureau voor de Leefomgeving en Kim Putters van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Zoals Putters, nummer 1 in de *Volkskrant* Top 200, het zegt: 'We moeten onze crisisbestrijding meteen koppelen aan langetermijndoelen, bijvoorbeeld steunmaatregelen aan duurzaamheid en inclusiviteit. Er komen zeker meer pandemieën, dus we moeten schokbestendiger worden.'

Veel respondenten benadrukken vooral sociaal-economische aspecten in hun visie op een reset. Of het nu gaat om de kwetsbaarheid van lange geglobaliseerde productieketens (Ingrid Thijsen, voorzitter van VNO-NCW, en Tuur Elzinga, vicevoorzitter van FNV) of de manco's van het kapitalisme, de impact van de digitale revolutie, de herwaardering van de publieke sector en het belang van de lokale maakindustrie (Frank Heemskerk, secretaris-generaal van de European Round Table for Industry).

Anderen zien het existentiëler. Volgens Kirsten Schuijt (directeur Wereld Natuur Fonds) komt de coronacrisis voort uit de roofofbouw op de natuur en de armoede in de wereld en is een 'duurzame, inclusieve samenleving' de enige oplossing. We moeten ons gedrag afstemmen op 'hoe onze planeet werkt' (Robert-Jan van Ogtrop, investeerder),

afrekenen met onze 'ongebreidelde consumptiedrift' (jhr. Pieter de Savornin Lohman, voorzitter Hoge Raad van Adel), breken met onze groeiobsessie en leren 'dat welzijn en niet welvaart centraal moet staan, dat liefde het antwoord is en niet geld' (Annemieke Nijhof, directeur Deltares).

De vraag is natuurlijk of die grote reset zich ook echt gaat voltrekken. Slechts een minderheid van de pleitbezorgers gelooft erin (37 procent, 27 procent van het totaal). 'De reset zou er wel moeten komen, maar het zal niet gebeuren, althans niet in de omvang die nodig is', zegt een Haagse insider namens velen. Politiek en bedrijfsleven kiezen toch vaak voor vertrouwde oplossingen. 'Het beleid wordt voor 85 procent weer *business as usual*, en daar gaan we het niet mee redden.'

'Er is veel meer beweging nodig dan ik nu zie', beaamt SCP-directeur Putters. 'We zitten in een diepe crisis en zijn daarom erg bezig in het hier en nu. Begrijpelijk, maar juist nu moet je aan de toekomst denken. Het is cruciaal dat we binnen een half jaar de ankerpunten voor hervormingen uitzetten, zoals voor verbetering van de positie van flexwerkers of de keuze voor duurzamere verdienmodellen. Anders krijgen oude patronen en belangen weer de overhand.'

'De kans dat de 'wereld' (...) anders naar de toekomst kijkt door een crisis als deze, had ik hoger ingeschat', noteert een D66-stemmer. 'De enorme investeringen die wereldwijd naar oude oplossingen gaan zijn beangstigend: daarmee investeren we ons terug, en maken we ons nog kwetsbaarder in het licht van de klimaatverandering en duurzaamheidsdoelen. De ambities zijn er, maar de verandering is lastiger.'

Misschien, zegt een politiek adviseur, is de coronacrisis nog niet diep genoeg ingedaald. 'De meeste slachtoffers waren oude mensen en de financiële schade is tot nu toe vooral opgevangen door de overheid, via het laten oplopen van de staatsschuld. We vóelen nog niet dat het water ons tot de lippen staat. En geen slachtoffers, geen crisisgevoel.'

Anderen geloven er wel in, mede door

VERANTWOORDING RANGLIJST EN ENQUÊTE

■ De *Volkskrant* Top 200 van invloedrijkste Nederlanders brengt jaarlijks de bestuurlijke elite in kaart op basis van een netwerkanalyse en van gesprekken met prominenten. Het onderzoek is gedaan door Remy Koens en Christian Gulas (FAS Research, Wenen).

■ De enquête waarop dit artikel is gebaseerd, werd in oktober gehouden door I&O Research onder 400 leden van de elite (respons: 58 procent). De vragen zijn ook voorgelegd aan een steekproef van de Nederlandse bevolking. Onderzoekers: Peter Kanne en Milan Driessen.

Lees verder op volkskrant.nl/top200

▶ LEES VERDER OP PAGINA 10

TALITHA MUUSSE

‘De grote reset had er allang moeten zijn’

- Adviseur jongerenzaken en ondernemer
- 29 jaar
- Positie lijst: 193 (-)

Hoe denkt u over een grote reset?

‘Die had er allang moeten zijn. Op het gebied van arbeidsmarkt, klimaat en duurzaamheid hebben we te weinig vooruitgang gezien. Dat ligt ook aan de bestuurlijke elite. Die lezen Hariri en Piketty en praten over verandering, maar het blijft vaak intellectueel hobbyisme. Dit jaar zag je ineens nieuwe leiders opkomen met meer geloofwaardigheid en visie. Gommers volg je eerder dan De Jonge!’

Komt de reset er ook, onder premier Mark Rutte?

‘Ik vrees dat de recessie het er niet makkelijker op maakt. Maar als de mensen in de Top 200 uit hun schulp kruipen, zichzelf

serieus nemen en dingen gaan regelen, dan is het haalbaar. Het is alleen niet goed dat Rutte nog een termijn meedoet. Na drie termijnen krijg je toch routine en een tunnelvisie. En zijn pragmatisme is wel erg kleurloos.’

Wat doet u zelf?

‘Ik maak me zorgen over de grote groep jongeren in Nederland die in meerdere culturen opgroeit en zich niet gezien voelt. Terwijl we voor de reset al het talent nodig hebben dat er is. Misschien moet ik zelf nog wat rebelser worden. Als ik voor een functie of tv-programma word gevraagd, ga ik voortaan andere jonge mensen naar voren schuiven.’

► VERVOLG VAN PAGINA 8

de snelle crisisrespons van dit voorjaar met, in de woorden van CNV-voorzitter Piet Fortuin, zo veel gemeenschapszin. ‘Ik ben veel positiever gestemd geraakt over de mate waarin wij ons gedrag kunnen veranderen’, zegt Nijhof van Deltares. ‘En over dat we ons laten sturen als we ervan overtuigd zijn dat het moet. Dat het mogelijk is nieuwe maatschappelijke normen te ontwikkelen.’

Zeker is dat de gewone burger de zaken sceptischer beziet dan de elite. De doorsnee kiezer, blijkt uit een vergelijking van I&O Research, is veel minder vaak aan het denken gezet door de coronacrisis. Slechts de helft voelt voor een reset, en eenderde denkt dat die er komt. De gewone kiezer is niet alleen minder veranderingsgezind dan de elite, hij legt ook andere prioriteiten en maakt zich, afgezien van klimaat, vooral druk over (nieuwe) pandemieën, woningnood en criminaliteit.

De coronacrisis laat opnieuw de kloof zien tussen elite en volk, zegt Peter Kanne van I&O Research. Al is die kloof wel veranderd. Voorheen was de elite overwegend sociaal-economisch rechts en cultureel progressief, het volk links en behoudend. De afgelopen vijftien jaar is de elite steeds linkser geworden, linkser zelfs dan de doorsnee kiezer: 49 procent van de respondenten beschouwt zichzelf als links, 21 procent als rechts (bij de doorsnee kiezer is dat 44 en 30 procent). Zo vindt 83 procent de kloof tussen arm en rijk te groot (was 52 procent in 2015) en vindt 65 procent de marktwerking te ver doorgeschoten (was 49 procent).

Sociaal-economisch mag de elite het volk zijn genaderd, cultureel is de kloof groter dan ooit. Driekwart van de elite (73 procent) noemt zich progressief, 9 procent behoudend (bij de doorsnee kiezer is dit 28 en 35 procent). Zo wil 84 procent een ambitieus klimaatbeleid, vindt 71 procent dat Nederland meer vluchtelingen moet opnemen, erkent 67 procent het bestaan van structureel racisme en wil 58 procent meer macht overdragen aan Europa. Bij de gemiddelde kiezer liggen die getallen veel lager.

De verlinking van de elite blijkt ten dele ook uit de partijpolitieke voorkeuren. D66 is veruit de grootste partij (31 procent), gevolgd door VVD (19 procent), PvdA (14 procent) en op afstand het CDA met 9 procent. In 2006, toen de eerste Volkskrant Top 200 werd gepubliceerd, was de elite nog voor driekwart verbonden met VVD, CDA en PvdA. Het CDA heeft sindsdien flink aan invloed ingeboet en GroenLinks is nog niet doorgebroken. De rest (PVV, FvD, SP) komt er niet aan te pas. De leden van de elite zijn overigens veel minder dan vroeger lid van een politieke partij.

De ruk naar links is volgens Kanne onderdeel van een algehele herbezinning op neoliberalisme en marktwerking, die in alle partijen zichtbaar is (zoals ook af te lezen valt uit de conceptverkiezingsprogramma's). Tegelijk is die ook te verklaren uit het verschuivende sociologische profiel van de elite, blijkt uit de I&O-enquête. Was het altijd een gezelschap van oudere witte mannen met een corporate achtergrond, nu is het beeld veel gemêleerder: leden van de elite zijn vaker vrouw, minder oud en vaker afkomstig uit andere sectoren, zoals overheden, maatschappelijke organisaties en universiteiten.

Een mooie illustratie van de kloof vinden we op sociale media (ook bij de elite steeds couranter). Waar de elite zich massaal achter de noodzaak tot de grote reset schaaft, gaan QAnon-complotdenkers helemaal los op het thema. De Great Reset staat in hun tirades voor het paranoïde idee dat het coronavirus in de wereld is gebracht door een kliek van pedofiele marxistische globalisten, die onder

JACCO VONHOF

‘Eerst maar eens uit de crisis komen’

■ Voorzitter MKB Nederland ■ 50 jaar ■ Positie lijst: 31 (59)

Is het tijd voor een grote omwenteling?

‘Nee. Want ik vind niet dat de crisis een kans is, zoals je nu veel hoort. Daarvoor is het leed te groot. Het menselijk leed, ondernemers die alles dreigen kwijt te raken. Maar vraag je of we meer in duurzaamheid moeten investeren? Dan zeg ik ja. Maar pas na de crisis. Daar moeten we eerst uit komen.’

Denkt u dat er een reset komt, met deze premier aan de leiding?

‘Voor de voorstanders van een grote reset moet het bemoedigend zijn dat hij in een interview met Linda de Mol heeft gezegd dat hij spijt heeft van zijn

opmerking dat visie is als een olifant die het zicht belemmert. Mark Rutte heeft alle zeilen moeten bijzetten om de coronacrisis het hoofd te bieden in een ingewikkelde politieke situatie. Als hij straks een kabinet leidt met een stevige meerderheid, ziet het er goed uit.’

Onderneemt u zelf iets?

‘Met mijn schoonmaakbedrijf helpen we medewerkers met bijvoorbeeld financiële problemen. Als voorzitter van MKB Nederland vraag ik ondernemers met wie het goed gaat om te kijken naar anderen met wie het niet goed gaat. Lokaal kopen, wat sneller de rekening betalen, niet de huur verhogen, dat soort dingen.’

MARRY DE GAAY FORTMAN

‘Deze veranderingen zijn niet meer tegen te houden’

■ Partner Houthoff ■ 55 jaar ■ Positie lijst: 12 (10)

Moet er een grote reset komen?

‘Ja, zoals het nu gaat, kan het gewoon niet meer. Het moet duurzamer, met meer diversiteit en inclusiviteit. Innovatiever ook. En niet meer dat kortetermijndenken, alleen bnp en winstmaximalisatie, maar ook *global wellbeing*. Een menswaardige samenleving.’

Komt die herstart er, onder premier Rutte?

‘Hij schuift ook op. En hij heeft vier vrouwen achter zich op de kieslijst, dat is goed. Hij heeft ook gezegd dat we voor oplossingen naar de nieuwe generatie moeten luisteren: ook goed. En

het gaat om veranderingen die niet meer zijn tegen te houden. Als we de problemen nu niet oplossen, in deze tijd, zou dat wel heel slecht zijn.’

En wat doet u?

‘Ik heb me ingezet voor meer vrouwen aan de top, dat gaat de goede kant op. Diversiteit is belangrijk, denk ook aan Black Lives Matter. Als commissaris bij KLM heb ik volle aandacht voor een duurzamere luchtvaart. Ik doe veel in de cultuur, die het heel zwaar heeft, en praat met de nieuwe generatie, generatie Z. Mijn oudste dochter zei laatst, na het zien van een Idfa-documentaire: mam, ik denk dat ik activiste word.’

leiding van Klaus Schwab en George Soros het hele kapitalisme op de schop wil nemen om een ‘nieuwe wereldorde’ te vestigen.

Voor de elite is in elk geval duidelijk dat de politiek bij de reset het voortouw moet nemen, vooral op terreinen als klimaat. ‘Als we het overlaten aan het vrije spel der maatschappelijke krachten, gebeurt er te weinig’, zegt de Haagse insider. Dit geldt ook voor sociale partners. Veranderingen in Nederland gaan niet snel genoeg, zegt Wim Pijbes van Stichting Droom & Daad. ‘Het polderen is niet geschikt voor de grote uitdagingen van onze tijd, waar we meer duidelijke en radicale keuzes moeten maken op het gebied van milieu en openbare ruimte.’

Dat alles dan wel in het kader van een herwaardering van het publieke domein, een algehele verschuiving van marktdenken naar collectief en overheid. Volgens Brechje van der Velden, bestuursvoorzitter van Allen & Overy Nederland, is door de coronacrisis nog zichtbaarder geworden ‘dat grote maatschappelijke problemen alleen gezamenlijk – lees: door overheid en bedrijfsleven – kunnen worden aangepakt. Ieder vanuit zijn eigen rol, maar men kan dat niet zonder of los van elkaar.’

En dat moet nú gebeuren, met de verkiezingen van maart 2021 in aantocht. Een nieuw centrum-links kabinet, waarvoor vier of vijf partijen nodig zullen zijn, kan het daarover eens worden, is de

hoop. Met een op hoofdlijnen verregaand regeerakkoord, wellicht in de vorm van een links-rechtsuitruil rond klimaat en milieu (zoals de PvdA-VVD-deal die in 2012 de basis legde voor het kabinet-Rutte II), waarbij PvdA en GroenLinks akkoord zouden gaan met CO₂-neutrale kernenergie en VVD en CDA met een afbouw van de vervuilende veestapel.

De kans is groot dat deze klus op het bord van Rutte komt te liggen, die zich opmaakt voor zijn vierde kabinet. De elite heeft er wel vertrouwen in, ze is tevreden met Rutte (gemiddelde cijfer: 7), zijn kabinet (78 procent) en het coronabeleid (82 procent vs. 65 procent bij de doorsnee kiezer, in oktober). Hij is de beste

man hiervoor, zegt een ingewijde. ‘De enige die boven de partijen kan staan en zijn politiek kapitaal kan inzetten. En hij hoeft straks, als langstzittende premier, zelf niet ver meer vooruit te kijken.’

De tijd dringt wel, zegt de Haagse insider. ‘Afgelopen jaar was een jaar van politieke stilstand. Doordat de coronacrisis alle aandacht opeiste, zijn alle andere belangrijke dossiers blijven liggen, van klimaat en stikstof tot belastingen, arbeidsmarkt en pensioenen. Stel dat we op 16 maart een foto van Nederland hadden genomen, dan is die foto nu, in december, nog precies hetzelfde. Dat valt niemand te verwijten, maar het gevolg is dat we nog steeds met dezelfde problemen zitten opgescheept.’

■ De citaten in dit verhaal zijn afkomstig van respondenten op de enquête van de Volkskrant en I&O Research en uit mondelinge interviews. Sommige bronnen wilden alleen anoniem reageren.

- 1** (1) **Kim Putters** (47) Directeur Sociaal en Cultureel Planbureau
- 2** (--) **Jaap van Dissel** (63) Voorzitter OMT
- 3** (2) **Feike Sijbesma** (61) Commissaris en bestuurder
- 4** (5) **Jeroen Dijsselbloem** (54) Voorzitter Onderzoeksraad voor Veiligheid
- 5** (3) **Herna Verhagen** (54) Bestuursvoorzitter PostNL
- 6** (--) **Hubert Bruls** (54) Voorzitter Veiligheidsberaad
- 7** (28) **Peter Wennink** (63) Bestuursvoorzitter ASML
- 8** (13) **Frans van Houten** (60) Bestuursvoorzitter Philips
- 9** (7) **Klaas Knot** (52) President De Nederlandsche Bank
- 10** (6) **Niek Jan van Kesteren** (68) Senator CDA, adviseur VNO-NCW
- 11** (12) **Ahmed Aboutaleb** (59) Burgemeester Rotterdam
- 12** (10) **Marry de Gaay Fortman** (55) Partner Houthoff
- 13** (14) **Thom de Graaf** (63) Vicevz Raad van State
- 14** (--) **Pieter Hasekamp** (55) Directeur Centraal Planbureau
- 15** (17) **Dick Schoof** (63) Secr-gen. ministerie J & V
- 16** (15) **Marjan Minnesma** (54) Directeur Stichting Urgenda
- 17** (--) **Aura Timen** (54) Secretaris OMT
- 18** (20) **Cees Oudshoorn** (60) Alg. directeur VNO-NCW
- 19** (9) **Jan Hommen** (76) Bestuurder en commissaris
- 20** (21) **Hans Mommaas** (65) Directeur Planbureau voor de Leefomgeving
- 21** (23) **Margot Scheltema** (66) Commissaris en bestuurder
- 22** (27) **Mariëtte Hamer** (62) Voorzitter SER
- 23** (--) **Ernst Kuipers** (61) Bestuursvz. Erasmus MC
- 24** (--) **Mark Roscam Abbing** (61) Programma-dir.gen. Covid 19
- 25** (18) **Louise Fresco** (68) Bestuursvz. Univ. Wageningen
- 26** (25) **Femke Halsema** (54) Burgemeester Amsterdam
- 27** (31) **Barbara Baarsma** (51) Directie.vz. Rabobank A'dam
- 28** (--) **Marion Koopmans** (64) Viroloog Erasmus MC
- 29** (58) **Jan van Zanen** (59) Burgemeester Den Haag
- 30** (33) **Laura van Geest** (59) Bestuursvoorzitter AFM
- 31** (59) **Jacco Vonhof** (50) Voorzitter MKB Nederland
- 32** (--) **Diederik Gommers** (56) Vz. Ned. Ver. voor Intensive Care
- 33** (32) **Roger Dassen** (55) Financieel directeur ASML
- 34** (36) **Frans Muller** (59) Bestuursvz. Ahold Delhaize
- 35** (22) **Jacques van den Broek** (60) Bestuursvoorzitter Randstad
- 36** (147) **Ingrid Thijssen** (52) Voorzitter VNO-NCW
- 37** (30) **Annemarie Jorritsma** (70) Fractieleader VVD Senaat
- 38** (35) **Edith Schippers** (56) Pres.-directeur DSM Ned.
- 39** (62) **Donald Pols** (48) Directeur Milieudefensie
- 40** (41) **Jet Bussemaker** (59) Voorzitter Raad voor Volksgezondheid
- 41** (8) **Ben van Beurden** (62) Bestuursvoorzitter Shell
- 42** (38) **Jaap Winter** (57) Commissaris en bestuurder
- 43** (42) **Gerdi Verbeet** (69) Commissaris en bestuurder
- 44** (62) **Rianne Letschert** (44) Rector Universiteit Maastricht
- 45** (36) **Yoeri Albrecht** (53) Directeur De Balie
- 46** (--) **Ciska Scheidel** (46) Directeur Publieke Gezondheid ministerie VWS
- 47** (44) **Hans Brug** (57) Directeur-generaal RIVM
- 48** (45) **Rob Bauer** (58) Commandant der Strijdkrachten
- 49** (47) **Geert ten Dam** (62) Collegevoorzitter UvA
- 50** (50) **Conny Braams** (55) Vicepresident Unilever
- 51** (43) **Steven van Eijck** (61) Commissaris en bestuurder
- 52** (51) **Corien Prins** (59) Voorzitter WRR
- 53** (37) **Jan Peter Balkenende** (64) Adviseur en bestuurder
- 54** (79) **Constantijn van Oranje** (51) Gezant Tech-leap.nl
- 55** (54) **Hanneke Faber** (51) President Global Foods & Refreshments Unilever
- 56** (--) **Robbert Dijkgraaf** (60) Directeur Institute for Advanced Study
- 57** (--) **Steven van Rijswijk** (50) Bestuursvoorzitter ING
- 58** (12) **Dick Benschop** (63) President-directeur Schiphol
- 59** (75) **Sigrid van Aken** (50) Directeur Novamedia
- 60** (60) **Ronald Prins** (51) Expert cybersecurity
- 61** (52) **Annet Aris** (62) Commissaris en bestuurder
- 62** (49) **Wiebe Draijer** (55) Bestuursvoorzitter Rabobank
- 63** (57) **Annemieke Nijhof** (54) Directeur Deltares
- 64** (19) **Marjan van Loon** (54) President-directeur Shell Nederland
- 65** (46) **Annemieke Fentener van Vlissingen** (58) Pres.-comm. SHV Holdings
- 66** (76) **Laetitia Griffith** (55) Commissaris en bestuurder
- 67** (55) **Wouter Bos** (57) Bestuursvoorzitter Invest NL
- 68** (--) **Dolf van den Brink** (47) Bestuursvoorzitter Heineken
- 69** (--) **Jitse Groen** (42) Bestuursvoorzitter Just Eat Takeaway
- 70** (48) **Corien Wortmann-Kool** (61) Bestuursvoorzitter ABP
- 71** (85) **Erik Akerboom** (85) Directeur-generaal AIVD
- 72** (--) **Marjan Rintel** (53) Bestuursvoorzitter NS
- 73** (70) **Marcel Beukeboom** (48) Klimaatgeant
- 74** (61) **Taco Dibbitts** (52) Directeur Rijksmuseum
- 75** (72) **Jan Anthonie Bruijn** (62) Voorzitter Eerste Kamer
- 76** (66) **Hans Wijers** (69) Commissaris en bestuurder
- 77** (97) **Cathelijne Broers** (52) Directeur Prins Bernhard Cultuurfonds
- 78** (--) **Marcel Levi** (56) Aankomend voorzitter NWO
- 79** (--) **Frits van Eerd** (52) Bestuursvoorzitter Jumbo
- 80** (159) **Tuur Elzinga** (50) Vicevoorzitter FNV
- 81** (68) **Emilie Gordenker** (55) Directeur Van Gogh Museum
- 82** (71) **Pauline van der Meer Mohr** (60) President-commissaris EY
- 83** (--) **Dineke de Groot** (55) President Hoge Raad
- 84** (90) **Martijn Snoep** (53) Voorzitter. Autoriteit Consument & Markt
- 85** (99) **Melanie Schultz van Haegen** (50) Bestuursvoorzitter Porticus
- 86** (122) **Marit van Egmond** (47) Bestuursvoorzitter Albert Heijn
- 87** (116) **Laurentien van Oranje** (54) Voorzitter diverse goede doelen
- 88** (87) **Willemijn Verloop** (51) Oprichter Social Enterprise NL
- 89** (127) **Christiaan Rebergen** (50) Thesaurier-generaal ministerie van Financiën
- 90** (76) **Pieter-Jaap Aalbersberg** (61) Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding
- 91** (--) **Robert Swaak** (60) Bestuursvoorzitter ABN Amro
- 92** (16) **Ed Nijpels** (70) Oud-vz Klimaatberaad
- 93** (64) **Neelie Kroes** (79) Bestuurder en commissaris
- 94** (--) **Sharon Dijksma** (49) Burgemeester Utrecht
- 95** (91) **John Jorritsma** (64) Burgemeester Eindhoven
- 96** (118) **Lokke Moerel** (56) Privacy-adv. en hoogleraar
- 97** (102) **Sven Smit** (54) Directeur McKinsey
- 98** (--) **André Rouvoet** (58) Voorzitter GGD GHOR
- 99** (95) **Frans Blom** (58) Ceo Boston Consulting Group
- 100** (98) **Roland van der Vorst** (51) Hoofd innovatie Rabobank
- 101** (100) **René Hooff Graafland** (66) Commissaris en bestuurder
- 102** (101) **Leen Meijaard** (59) President-commissaris Ajax
- 103** (170) **Ahmed Marcouch** (51) Burgemeester Arnhem
- 104** (144) **Mirjam van Praag** (53) Collegevoorzitter Vrije Universiteit
- 105** (87) **Gerrit van der Burg** (61) Voorzitter College van Procureurs-Generaal
- 106** (113) **Joost Farwerck** (55) Bestuursvoorzitter KPN
- 107** (--) **Robert-Jan Smits** (62) Voorzitter CvB TU Eindhoven
- 108** (--) **Marieke Blom** (45) Hoofdeconoom ING Nederland
- 109** (107) **Wim Pijbes** (59) Directeur Stichting Droom en Daad
- 110** (--) **Luce van Kempen** (25) Kroonlid SER
- 111** (--) **Sjaak van der Tak** (64) Voorzitter LTO Nederland
- 112** (109) **Wim Kuijken** (68) Pres.-commissaris DNB
- 113** (74) **Jaap de Hoop Scheffer** (72) Vz. Adviesraad Internationale Vraagstukken
- 114** (80) **Gerrit Zalm** (68) Commissaris en bestuurder
- 115** (86) **Chris Breedveld** (58) Grootmeester Huis Z.M. de Koning
- 116** (77) **Hein Schumacher** (49) Best.vz FrieslandCampina
- 117** (82) **Allard Castelein** (62) Pres-dir. Havenbedrijf Rotterdam
- 118** (93) **Lard Friese** (58) Bestuursvoorzitter Aegon
- 119** (112) **Ben Verwaayen** (68) Commissaris en investeerder
- 120** (84) **Bernard Wientjes** (77) Voorzitter VNCI
- 121** (103) **Ben Knapen** (69) Fractieleader CDA Senaat
- 122** (105) **Richard van Zwol** (55) Staatsraad
- 123** (106) **Inge Brakman** (59) Commissaris en bestuurder
- 124** (65) **Alexander Rinnooy Kan** (71) Bestuurder en adviseur
- 125** (136) **Zakaria Boufangacha** (38) Cao-coördinator FNV
- 126** (92) **Pien Zaaijer** (59) Pers. adviseur koninklijk paar
- 127** (--) **Rob Defares** (59) Medeoprichter IMC
- 128** (114) **Manon van Beek** (49) Bestuursvoorzitter TenneT
- 129** (135) **Heleen Kersten** (54) Partner Stibbe
- 130** (123) **Henk Ovink** (52) Watergeant
- 131** (126) **Anja Mutsaers** (50) Partner De Brauw Blackstone Westbroek
- 132** (115) **Kees Vendrik** (57) Hoofdeconoom Triodos
- 133** (--) **Jacqueline Tammen-Bakker** (67) Commissaris en bestuurder
- 134** (176) **Reinier van Zutphen** (60) Nationale Ombudsman
- 135** (--) **Henk van Essen** (60) Korpschef Nationale Politie
- 136** (146) **Ingo Uytdehaage** (47) Financieel directeur Adyen
- 137** (119) **Shula Rijxman** (61) Bestuursvoorzitter NPO
- 138** (94) **Kees van Lede** (78) Commissaris en bestuurder
- 139** (108) **Nebahat Albayrak** (52) Vicepr. Ext. Relations Shell
- 140** (124) **Pieter Duisenberg** (53) Voorzitter VSNU
- 141** (132) **Charlotte Insinger** (55) Multibestuurder
- 142** (146) **Harold Goddijn** (60) Bestuursvoorzitter TomTom
- 143** (129) **Eise Bos** (61) Directeur DNB
- 144** (81) **Jeroen van der Veer** (73) Commissaris en bestuurder
- 145** (134) **Paul Rosenmüller** (64) Voorzitter VO Raad
- 146** (155) **Arno Visser** (54) President Algemene Rekenkamer
- 147** (186) **Joyce Sylvester** (55) Substituut Ombudsman
- 148** (131) **Mirjam de Blécourt** (56) Partner Baker McKenzie
- 149** (165) **Halleh Ghorashi** (58) Kroonlid SER
- 150** (133) **Marika van Lier Lels** (61) Multicommissaris
- 151** (--) **Alexander Pechtold** (54) Directeur CBR
- 152** (--) **Ineke Sluiter** (61) President KNAW
- 153** (--) **Yvonne Zonderop** (65) Journalist en bestuurder
- 154** (--) **Kitty Jong** (56) Vicevoorzitter FNV
- 155** (158) **Ewout Irrgang** (44) Collegelid Algemene Rekenkamer
- 156** (152) **Hans de Jong** (63) President Philips Nederland
- 157** (130) **Dick Sluimers** (67) Staatsraad
- 158** (141) **Petri Hofsté** (59) Commissaris en bestuurder
- 159** (162) **Jannet Vaessen** (51) Directeur Women Inc
- 160** (138) **Coen Teulings** (62) Econoom
- 161** (168) **Aalt Dijkhuizen** (67) Vz Landbouwcollectief
- 162** (78) **Pieter Elbers** (50) President-directeur KLM
- 163** (96) **Victor Halberstadt** (82) Econoom en bestuurder
- 164** (140) **Hassan Outaklla** (37) Pers. adviseur koninklijk paar
- 165** (164) **Dorothee van Vredenburg** (56) Partner De Brauw Blackstone Westbroek
- 166** (184) **Haroon Sheikh** (40) Onderzoeker WRR
- 167** (160) **Louise Gunning** (69) Bestuurder en commissaris
- 168** (163) **Ila Kasem** (53) Directeur Van de Bunt
- 169** (128) **David Knibbe** (49) Bestuursvoorzitter NN Group
- 170** (194) **Franc Weerwind** (56) Burgemeester Almere
- 171** (175) **Alexander Ribbink** (56) Investeerder
- 172** (26) **Boudewijn Poelmann** (71) Oud-topman Novamedia
- 173** (156) **Aart Jan de Geus** (65) Voorzitter Goldschmeding Foundation
- 174** (178) **Jolande Sap** (56) Bestuurder en commissaris
- 175** (142) **Pamela Boumeester** (62) Multicommissaris
- 176** (153) **Frits van Bruggen** (60) Hoofddirecteur ANWB
- 177** (29) **Hans de Boer** (65) Oud-voorzitter VNO-NCW
- 178** (151) **Helene Vletter-Van Dort** (56) Hoogleraar en bestuurder
- 179** (179) **Farid Tabarki** (43) Oprichter Studio Zeitgeist
- 180** (170) **Johan Vollenbroek** (71) Voorzitter MOB
- 181** (150) **Jacobina Brinkman** (54) Partner PwC
- 182** (--) **Leonard Geluk** (50) Directeur VNG
- 183** (--) **Wim van der Leegte jr.** (39) President-directeur VDL Groep
- 184** (149) **Rein Wolfs** (60) Directeur Stedelijk Museum
- 185** (189) **Jacobine Geel** (57) Voorzitter GGZ Nederland
- 186** (157) **Manon Leijten** (54) Bestuurder ACM
- 187** (24) **Roger van Bortel** (66) Oud-bestuursvoorzitter NS
- 188** (167) **Tom de Swaan** (73) Pres.-comm. ABN Amro
- 189** (174) **Cateautje Hijmans v.d. Bergh** Bestuurder ACM
- 190** (--) **Maurine Alma** (52) Marketingdir. Just Eat Takeaway
- 191** (--) **Idriss Nor** (49) Dir. investeringen Stichting Doen
- 192** (172) **Joop van den Ende** (78) Cultureel ondernemer
- 193** (--) **Talitha Muusse** (29) Adviseur en ondernemer
- 194** (198) **Dick Boer** (65) Commissaris en bestuurder
- 195** (--) **Sennay Ghebreab** (47) Directeur Civic AI Lab
- 196** (--) **Ruben van Zwieten** (37) Predikant en ondernemer
- 197** (188) **Just Spee** (55) Voorzitter KNVB
- 198** (187) **Robert-Jan van Ogtrop** (64) Oprichter Circle Economy
- 199** (177) **Maxime Verhagen** (64) Voorzitter Bouwend Nederland
- 200** (182) **Chris Buijnk** (66) Voorz. Ned. Ver. van Banken